

REMISSYTTRANDE

2012-10-19

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Hemliga tvångsmedel mot allvarliga brott – betänkande av utredningen om vissa hemliga tvångsmedel (SOU 2012:44)

Sammanfattning

Internationella Juristkommissionen – Svenska Avdelningen (ICJ-Sverige) anser, i synnerhet med beaktande av de föreslagna utvidgningarna av de aktuella hemliga tvångsmedlen, att det bör övervägas om reglerna i dagläget ska göras permanenta. ICJ-Sverige avstyrker utredningens förslag att preventiva tvångsmedel kan komma att utvidgas till att omfatta särskild allvarlig brottslighet även när brotten inte bedöms som grova. ICJ-Sverige avstyrker vidare utredningens förslag att åklagare ges en generell möjlighet att meddela intermistiska beslut avseende tvångsmedelsanvändning. ICJ-Sverige värnar om varje medborgares grundlagsskyddade rättighet till personlig integritet och är oroad över att en hel del personlig information samlas in. ICJ-Sverige avstyrker slutligen förslaget att regleringen avseende överskottsinformation enhetligas.

Hemlig rumsavlyssning

ICJ-Sverige är kritisk till utredningens förslag att hemlig rumsavlyssning bör tillåtas mot spioneri av normalgraden och statsstyrt företagsspioneri. Skälen för detta är följande. ICJ-Sverige anser i likhet med utredningen att tvångsmedlet hemlig rumsavlyssning bör fortsatt begränsas till mycket allvarliga eller svårutredda brott. Hemlig rumsavlyssning innebär betydande intrång i den privata sfären, varför integritetshänsyn tidigare har motiverat en restriktiv utformning av lagens tillämpningsområde. Ju allvarligare brottsligheten är desto mer motiverat är ett integritetsintrång. ICJ-Sverige anser därför att det är omotiverat att utvidga reglerna om hemlig rumsavlyssning till att omfatta fler brott än i dagsläget.

Preventiva tvångsmedel

För beslut om preventiva tvångsmedel föreslår utredningen att användningen villkoras av ett krav på en *påtaglig risk* för viss brottslig verksamhet. ICJ-Sverige tillstyrker införandet av nämnda rekvisit. ICJ-Sverige anser emellertid att rekvisitet *befaras* som ska tillämpas inom en grupp eller organisation inte är tillräckligt preciserat. Med utredningens förslag kan användningen av preventiva tvångsmedel komma att utvidgas till att omfatta brott som inte bedöms som grova. ICJ-Sverige anser att det är omotiverat att frångå den förevarande lagens tillämpningsområde.

Domstolsprövning

Att användningen av hemliga tvångsmedel normalt ska föregås av en domstolsprövning är en av de rättssäkerhetsgarantier som finns. 2008 års utredningslag medger emellertid i dagsläget en möjlighet för åklagare att meddela intermistiska beslut avseende vissa samhällsfarliga brott inom Säkerhetspolisens område. Med utredningens förslag ges åklagare en generell möjlighet att meddela intermistiska beslut om tvångsmedelsanvändning. ICJ-Sverige anser inte att det är

SVENSKA AVDELNINGEN AV INTERNATIONELLA JURISTKOMMISSIONEN

THE SWEDISH SECTION OF THE INTERNATIONAL COMMISSION OF JURISTS

motiverat att införa en sådan vid undantagsregel och föreslår att det fortsatt bör vara en domstol som efter ansökan av åklagare tar ställning till preventiv tvångsmedelsanvändning.

Tredje man

ICJ-Sverige noterar att det saknas förslag på hur man ska särskilja samtal som rör den misstänkte från andra samtal. ICJ-Sverige ställer sig frågande till om den personkategori som kan komma att avlyssnas eller övervakas har definierats tillräckligt tydligt och om regleringen uppfyller de krav på förutsebarhet och tydlighet som uppställts i Europadomstolens praxis.

Överskottsinformation

Med utredningens förslag kommer regleringen beträffande överskottsinformation att enhetligas. Förslaget är att 27 kap. rättegångsbalken ska vara tillämpligt på samtliga hemliga tvångsmedel. Utredningen anser att integritetsintresset gällande överskottsinformation får tillräckligt skydd genom förbudet att inleda förundersökning beträffande mindre allvarliga brott. Motiveringen till den tidigare regleringen om överskottsinformation var att hemlig rumsavlyssning ansågs vara ett avsevärt större ingrepp i den personliga integriteten jämfört med de övriga hemliga tvångsmedlen. ICJ-Sverige ställer sig därför frågande till om förslaget är motiverat ur ett integritetsperspektiv.